

Svedocio prvi svedok tuzilastva koji je u ratu bio na srpskoj strani

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Dani 44-45

Albanac Nike Peraj, 55, nekadasnji kapetan Vojske Jugoslavije (VJ), je prvi od svedoka tuzilastva u sudjenju Milosevicu koji je u ratu ucestvovao na srpskoj strani. Peraj je bio u VJ od decembra 1998 do tri dana pre nego sto su NATO trupe usle u Kosovo, juna 1999. Kada nije napustio Kosovo sa Armijom koja se povlacila, Peraj je proglasen za dezertera. Zbog toga je u odsutnosti osudjen na 15 godina zatvora. Sada zivi slobodan na Kosovu.

Svedocanstvo gospodina Peraja je dragoceno tuzilastvu jer podrzava njihovu tvrdnju da su srpske snage izvele dobro koordinisanu akciju da potisnu albansko civilno stanovnistvo sa Kosova. Po njegovom tvrdjenju, srpska policija, jedinice Teritorijalne Odbrane (TO), paravojne jedinice i Armija su zajedno radili da postignu taj cilj, a sve pod komandom Armije. U svojoj pisanoj izjavi, Peraj je naveo imena kljucnih osoba, kao i njihove funkcije i odgovornosti. Premda je Milosevic pokusavao da ga diskredituje kao svedoka aludirajuci na njegov nizak cin, Peraj se nije smeo. Opisao je svoje svakodnevnne kontakte sa Generalom Nebojsom Pavkovicem, komandirom Pristinskog Korpusa koji je nadzirao sve vojne operacije na Kosovu, i spremno je imenovao sve one od kojih je dobio informacije koje je na sudjenju izneo. Na pitanje tuzioca, Peraj je objasnio kako je uprkos svojoj poziciji u lancu komande, imao priliku da vidi i cuje sve o cemu je svedocio.

Milosevic je takodje pokusao da diskredituje Peraja sugerisuci da ovaj svedoci samo da bi izbegao osvetu Oslobojilacke Vojske Kosova (OVK) zato sto bio na srpskoj strani u toku rata na Kosovu. Milosevic je takodje tvrdio da je Peraj osudjen na maksimalnu kaznu zbog dezerterstva, da je na listi za likvidaciju OVK-a, da je bio u kontaktu sa OVK posle rata, te da je "jasno da svedocite na neciji zahtev, i to na zahtev OVK-a." Peraj je na to odgovorio: "To uopste nije tacno. Ovde sam zbog naricanja i suza porodica koje su izgubile svoje drage i obratili su se meni ... sa pitanjima o sudbini njihovih dragih, jer sam ja bio sa VJ. Moja je moralna odgovornost da svedocim ovde...."

Peraj je svedocio da su oko Djakovice vodjenje velike vojne operacije premda tamo nije bilo OVK-a jos od pocetka januara i da je koncentrisanje vojnih snaga pocelo mnogo pre pocetka NATO bombardovanja. Uz vojsku i policijske rezerviste, u Djakovici su svoje stabove imali i paravojne jedinice i drugi dobrovoljci. Iako su navodno bili pod komandom VJ, pripadnici paravojnih jedinica su bili nedisciplinovani, siledzijski su se ponasali i cesto su se opijali. Odupirali su se nastojanjima da ih se obuzda, a neko iz Beograda je i opozivao takva naredjenja. Peraj ih je nazvao kriminalcima, ljudima "bez osecaja, koji su u stanju da ubiju coveka kao da je pile."

Govoreci o "frenkijevcima", paravojnoj grupi koju je navodno formirao Franko Simatovic, Milosevic je tvrdio da je nemoguće to sto svedok tvrdi, jer da je Simatovic bio zamenik sefa Drzavne Bezbednosti, a prethodno je predvodio anti-teroristicku jedinicu. "Nije moguće da bi banditi bili clanovi takve jedinice," protestovao je Milosevic. Na to je svedok odgovorio: "Ozbiljno kazem da je to bila specijalna jedinica, i da mi je njihov komandir, koji je bio iz Beograda, sam rekao da se ne petljam sa njima." Peraj je jos opisao kako su Frenkijevci palili kuce i mucili ljude.

Milosevic je pitao svedoka da li zna za sluzbeno naredjenje kojim su zabranjene paravojne jedinice, u kome pise da svakog otkrivenog clana paravojnih jedinica treba da se uhapsi, razoruza i njegovu jedinicu raspusti, i da, ako je bio upoznat sa ovim naredjenjem, objasni zasto nije hapsio te ljude? Peraj je rekao da su neke uhapsili, ali da su u roku od najvise tri dana iz Beograda stizala naredjenja da ih se pusti.

Uz to, jedna jedinica je dosla iz Republike Srpske, a bilo je i dobrovoljaca iz Rusije. Komandir VJ je Ruse poslao u borbene jedinice, rekavsi "imamo dovoljno ljudi za pljacku po gradovima," potvrđujući tvrdnju tuzilastva da je pljacka bila ne samo uobicajena praksa, nego da je to radjeno sa punim znanjem komandnog kadra.

Svedok je rekao da komandiri VJ nisu naredili nasilje i silovanja i da nikada nije video naredjenje za likvidaciju, ali je i posvedocio da su sve srpske snage (armija, policija i specijalne i paravojne jedinice) ucestvovale u pokolju civila u selu Meja. Taj masakr, koji je Human Rights Watch opisao kao "jedan od najstrasnijih masovnih ubistava na Kosovu," desio se 27.04.1999., nekoliko dana nakon sto je pet srpskih policajaca ubijeno u zasedi OVK-a. Istog dana je bio i masakr u selu Korenice.

Gospodin Peraj je rekao Sudu da je prisustvovao sastanku na kome je oficir VJ, koji je bio prijatelj jednog od poginulih policajaca, rekao da ce "barem sto glava da se kotrlja i sve ce kuce da izgore." Drugi vojnik je rekao da ce "dolina [gde su policajci ubijeni] skupo da plati za ovo... I Korenica ce skupo da plati." I zaista je tako bilo, prokomentarisao je Peraj.

Uz to, stigao je telegram od nekoga ko je bio vise u komandnom lancu. Taj je telegram, kao sto je bio uobicajeno, pretvoren u komandu i prosledjen je komandirima na ratistu. Iako nije bilo direktno naredjeno etnicko ciscenje, svedok je rekao da je u komandi pisalo da "teren treba da se ocisti od svih koji nisu lojalni Srbiji."

Premda u okolini nije bilo snaga OVK, srpske snage su, pod komandom Generala Vladimira Lazovica, zapocele snaznu ofanzivu na desetak sela uz albanski granicu u okolini Djakovice, proterujuci iz njih civile. Tokom tog prisilnog iseljavanja, mnogi muskarci su odvojeni od zena, dece i staraca. Peraj je posvedocio da je video tela dvadesetak ljudi koji su ubijeni metkom iz blizine. Sledeceg dana je video izvestaj upucen Komandi Pristinskog korpusa u kome je pisalo da je u Meji ubijeno 68 terorista, a u Korenici 74. U odgovoru na pitanje s tim u vezi, Peraj je rekao da je major koji je napisao izvestaj "to napisao samo kao izgovor. On je dobro znao da u tom kraju nije bilo terorista. Oni su sve Albance nazivali teroristima. Ja sam licno video tela." Kada je Milosevic pitao da li je vojna operacija bila protiv OVK, Peraj je odgovorio: "U tom kraju nije bilo OVK. 27 i 28 aprila nisu poginuli ni jedan policajac ili vojnik, i ni jedan borac OVK, i niko nije ranjen." To nije bila borba, nego planiran sistematski napad na civilno stanovnistvo." Svedok je izjavio i da su u danima posle napada vojsjak i policija trazili teretna vozila da bi u njima odvezli tela ubijenih. Rekao je i da je video delove tela poginulih ispod platna kojima su bili pokriveni kamioni.

Mnogo puta je receno da ce Milosevic biti osudjen samo ako protiv njega svedoci neko iz njegovog kruga. Premda svedocenje gospodina Nike Peraja ne tereti direktno Milosevica, ono ukazuje na krivicnu odgovornost nekolicine njegovih podredjenih i nekih ljudi na terenu. Ono podrzava tezu tuzilastva da je u pitanju bila planirana i visoko organizovana akcija da se civilno albansko stanovnistvo protera s Kosova, i da su pri tome terorizam i ubistva bila dozvoljena, a mozda cak i namerno odabrana sredstva. Gospodin Peraj je prvi (a mozda je najmanje informisan?) ode svedoka tuzilastva koji su bili na srpskoj strani.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Focus: [Coalition for International Justice \(CIJ\) Trial Reports Archive \(Bos-Hrv-Srp\)](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedocio-prvi-svedok-tuzilastva-koji-je-u-ratu>